Nota van beantwoording zienswijzen

‘Samen maken we de toekomst voor Noordwijk!’

Omgevingsvisie Noordwijk

12 januari 2020

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Beantwoording zienswijzen 4

Indiener 1: De Oude Dorpskern 4
Indiener 2: Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk 5
Indiener 3: Stichting Duinbehoud 7
Indiener 4: Stichting KunstKlank 7
Indiener 5: CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek, Werkgroep Behoud en Herbestemming Bollenerfgoed 8
Indiener 6: CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek 9
Indiener 7: Van der Feltz advocaten namens N.V. Bever Holding 12
Indiener 8: Inwoner 13
Indiener 9: Inwoner 14
Indiener: 10: Hoogheemraadschap van Rijnland 14
Indiener 11: Gemeente Katwijk 15
Indiener 12: Gemeente Hillegom 16
Indiener 13: Gemeente Lisse 18
Indiener 14: Gemeente Teylingen 20

3. Ambtshalve aanpassingen 20

1. Inleiding

Aan de omgevingsvisie liggen meer dan 30 visies ten grondslag, bedacht en omschreven door meer dan 150 inwoners, ondernemers, scholieren, ambtenaren en andere betrokkenen. In hun visies hebben zij aangeven hoe zij de toekomst van de nieuwe gemeente Noordwijk voor zich zien. Met een redactieteam van inwoners en ambtenaren zijn de visies samengebracht en samengevat in de uiteindelijke concept-omgevingsvisie ‘Samen maken we de toekomst voor Noordwijk!’

Om iedereen nogmaals de mogelijkheid te geven hierop te reageren heeft de ontwerp-Omgevingsvisie ‘Samen maken we de toekomst voor Noordwijk!' heeft vanaf 30 september gedurende 6 weken voor iedereen ter inzage gelegen. Inwoners en belanghebbenden konden een zienswijze indienen. 13 personen of instanties hebben hiervan gebruik gemaakt.

We waarderen de inzet en nauwe betrokkenheid bij de omgevingsvisie van de inzenders. In de voorliggende nota van beantwoording zienswijzen worden de zienswijzen samengevat en van een antwoord voorzien. In hoofdstuk 3 zijn ook enkele ambtshalve wijzigingen benoemd.

In het verlengde van het doorlopen participatieproces is de voorliggende nota er informatie voorgelegd aan het redactieteam van inwoners en ambtenaren. Dit heeft nog tot enkele aanscherpingen geleid. Deze zijn in dit document zijn verwerkt.

2. Beantwoording zienswijzen

De ingediende reacties zijn per indiener samengevat (kolom 1) en voorzien van een beantwoording (kolom 2). Elke beantwoording van een zienswijze eindigt met een conclusie (kolom 3) waarin inzichtelijk wordt gemaakt in hoeverre hetgeen naar voren is gebracht aanleiding geeft tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Indiener 1: De Oude Dorpskern

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. De indiener geeft aan dat in de omgevingsvisie nauwelijks wordt gesproken over de wensen om de geschiedenis, kracht en kenmerken van Noordwijk-Binnen integraal onderdeel te laten zijn van toekomstige ontwikkelingen, terwijl hiervoor uitgebreide input is geleverd.	De omgevingsvisie is een combinatie van input die is geleverd door verschillende groepen. We hebben ons best gedaan om alle inbreng zo goed mogelijk te verwerken. We vinden het jammer dat u de door u geleverde input zo slecht herkent in de omgevingsvisie. Om toch meer recht te doen aan uw inbreng worden de boekjes met cultuurhistorie, data-analyse en uitleg van visie toegevoegd in de achtergronddocumenten bij de visie. Uw input is mede de basis geweest voor de uitwerking van de identiteit in hoofdstuk 3. Daarbij is de insteek 'behoud door ontwikkeling'. Dus niet alleen behouden maar ontwikkelen, met respect voor het verleden. Naast behoud van het huidige erfgoed willen we daarmee ook inzetten op het realiseren van erfgoed voor de toekomst. Dat wij erfgoed belangrijk vinden is ook terug te vinden in paragraaf 3.1: we willen voortbouwen op het vele waardevolle cultureel erfgoed en historie speelt een belangrijke rol. Om recht te doen aan het bestaande erfgoed wordt dit opgenomen op de erfgoedkaart die in voorbereiding is en die ook kan inspireren voor 'behoud door ontwikkeling'. Daarnaast wordt de erfgoedkaart vertaald naar het gemeentelijke omgevingsplan. De erfgoedkaart wordt in de visie benoemd als uitwerking van de visie.	De boekjes met cultuurhistorie, data-analyse en uitleg van visie worden toegevoegd in de achtergronddocumenten bij de visie. Tevens wordt er in hoofdstuk 3 (blz. 17) een zin opgenomen waarin de link wordt gelegd met deze achtergronddocumenten: *"De beschrijving van de identiteit is mede gebaseerd op een aantal achtergronddocumenten, zoals die in de bijlage zijn terug te vinden".* De erfgoedkaart wordt in de visie benoemd op blz. 18 onder Cultuur, vierde punt: *"Dit wordt uitgewerkt in de gemeentelijke erfgoedkaart."*
2. De indiener mist een visie op natuur in de zin van landschap, beheer, flora/fauna, lucht en bescherming van kwetsbare gebieden.	De waarden van het landschap komen nadrukkelijk aan de orde in hoofdstuk 3. Per deelgebied is aangegeven hoe we willen voortbouwen op de specifieke kwaliteiten. Natuur en landschap zijn daarin belangrijk (zie paragraaf 3.1, onder het kopje natuur en landschap). In hoofdstuk 4 van de omgevingsvisie is de gewenste koers neergelegd. Daarin is in 4.5 benoemd dat het op peil houden van	Op blz. 21 onder het kopje landschap toevoegen*: "De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en beleefbaar."* Op blz. 21 onder het kopje natuur: *"De kwaliteit van groen,*

	de biodiversiteit een speerpunt is. Daarmee zijn natuur, groen en landschap een integrale basisvoorwaarde voor alle hoofdthema's in de omgevingsvisie. Een initiatief draagt bij aan de toekomst voor Noordwijk wanneer het aansluit op de gewenste identiteit (de bijzondere waarden in hoofdstuk 3) én invulling geeft aan de gewenste koers in hoofdstuk 4. Deze onderwerpen komen daarom naar onze mening in de omgevingsvisie voldoende aan de orde en zijn als integrale onderwerpen een belangrijke pijler onder deze omgevingsvisie. Om deze onderwerpen toch nog extra kracht bij te zetten voegen we onder het kopje landschap op blz 21 onder het kopje landschap toe: De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en beleefbaar. En onder het kopje natuur: De kwaliteit van groen, biodiversiteit en natuurwaarden nemen toe.	*biodiversiteit en natuurwaarden nemen toe."*

Indiener 2: Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. De indiener mist beleidsvoornemens voor de bescherming en ontwikkeling van natuur en groen.	De waarden van het landschap komen nadrukkelijk aan de orde in hoofdstuk 3. Per deelgebied is aangegeven hoe we willen voortbouwen op de specifieke kwaliteiten. Natuur en landschap zijn daarin belangrijk (zie paragraaf 3.1, onder het kopje natuur en landschap). In hoofdstuk 4 van de omgevingsvisie is de gewenste koers neergelegd. Daarin is in 4.5 benoemd dat het op peil houden van de biodiversiteit een speerpunt is. Daarmee zijn natuur, groen en landschap een integrale basisvoorwaarde voor alle hoofdthema's in de omgevingsvisie. Een initiatief draagt bij aan de toekomst voor Noordwijk wanneer het aansluit op de gewenste identiteit (de bijzondere waarden in hoofdstuk 3) én invulling geeft aan de gewenste koers in hoofdstuk 4. Deze onderwerpen komen daarom naar onze mening in de omgevingsvisie voldoende aan de orde en zijn als integrale	Op blz. 21 onder het kopje landschap toevoegen*: "De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en beleefbaar."* Op blz. 21 onder het kopje natuur: *"De kwaliteit van groen, biodiversiteit en natuurwaarden nemen toe."*

	onderwerpen een belangrijke pijler voor de visie. Om deze onderwerpen toch nog extra kracht bij te zetten voegen we op blz. 21onder het kopje landschap in par toe: De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en beleefbaar. En onder het kopje natuur: De kwaliteit van groen, biodiversiteit en natuurwaarden nemen toe. Tevens merken we op dat de visie niet de plek is voor concrete beleidsvoornemens. De Omgevingsvisie geeft een toekomstbeeld op structuurniveau en is een visie op hoofdlijnen. De uitwerking van de visie in verschillende concrete beleidsvoornemens volgt daarna, bijvoorbeeld in de vorm van programma's.	
2. Indiener verzoekt het tot stand brengen van ecologische verbindingen tussen de verschillende natuurgebieden en het buitengebied als beleidsuitgangspunt op te nemen.	We hebben opgenomen dat de natuur en het landschap met grote biodiversiteit een belangrijke basis vormen voor de toekomst van Noordwijk. Het versterken van de verbindingen hoort daar bij. Dit zullen we in par. 3.1 toevoegen onder Natuur en landschap. Met behulp van het instrument programma kan dit beleidsuitgangspunt verder uitgewerkt worden.	In par. 3.1., blz. 18, onder het kopje natuur en landschap als punt toevoegen: *De verschillende natuurgebieden en het buitengebied zijn met elkaar verbonden door (ecologische) verbindingen voor mens en dier, die doorlopen tot in de dorpen.*
3. Indiener geeft aan dat intensieve samenwerking met partijen binnen het nationaal Park Hollandse Duinen en het Kustpact noodzakelijk is.	We realiseren ons nadrukkelijk dat we alleen door goede samenwerking met alle partijen invulling kunnen geven aan de gewenste koers uit de visie. De omgevingsvisie nodigt juist uit tot samenwerken.	Geen
4. Indiener verzoekt om het beleid af te stemmen met de beheerders van de natuurgebieden, met name Staatsbosbeheer en Waternet.	Wij hebben tijdens het opstellen van de omgevingsvisie samengewerkt met beheerders van natuurgebieden. We hebben het voornemen om deze samenwerking in de toekomst voort te zetten.	Geen
5. Indiener vraagt om het adviesorgaan 'adviesraad Natuur, Milieu & Natuurlijke Hulpbronnen' nieuw leven in te blazen.	De Omgevingsvisie geeft een toekomstbeeld op structuurniveau en is een visie op hoofdlijnen. De visie spreekt zich niet uit over de vraag welke adviesorganen worden ingezet. Of en op welke manier dat zou kunnen gebeuren, wordt op een later moment bepaald. Daarbij blijven we aandacht houden voor samenwerking met de samenleving. De rol die adviesraden, netwerken (zoals cultuurpunt Noordwijk) en andere organisaties hierin kunnen vervullen zien wij als positief. In reactie op uw opmerking zullen wij daarom een algemene zin hierover opnemen. We nodigen de samenleving uit hier zelf invulling aan te geven.	*Ook in de toekomst blijven we graag samenwerken met de samenleving, of het nu om adviesraden, kennisnetwerken, ondernemers of belangen organisaties of individuele inwoners gaat."*
6. Indiener vraagt aandacht voor het	De genoemde beleidsdocumenten komen niet te vervallen door	Geen

Groenbeleidsplan en het Programma 'Verbind groen, groen verbindt 2019-2030'. Deze bieden voldoende handvaten om groen en natuur de rol te geven die het verdient.	de omgevingsvisie. In de toekomst worden deze documenten meegenomen in het opstellen van programma's.	

Indiener 3: Stichting Duinbehoud

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. Indiener mist het benoemen van natuur, groen en landschap.	De waarden van het landschap komen nadrukkelijk aan de orde in hoofdstuk 3. Per deelgebied is aangegeven hoe we willen voortbouwen op de specifieke kwaliteiten. Natuur en landschap zijn daarin belangrijk (zie paragraaf 3.1, onder het kopje natuur en landschap). In hoofdstuk 4 van de omgevingsvisie is de gewenste koers neergelegd. Daarin is in 4.5 benoemd dat het op peil houden van de biodiversiteit een speerpunt is. Daarmee zijn natuur, groen en landschap een integrale basisvoorwaarde voor alle hoofdthema's in de omgevingsvisie. Een initiatief draagt bij aan de toekomst voor Noordwijk wanneer het aansluit op de gewenste identiteit (de bijzondere waarden in hoofdstuk 3) én invulling geeft aan de gewenste koers in hoofdstuk 4. Deze onderwerpen komen daarom naar onze mening in de omgevingsvisie voldoende aan de orde en zijn als integrale onderwerpen een belangrijke pijler voor de visie. Om deze onderwerpen toch nog extra kracht bij te zetten voegen we op blz. 21onder het kopje landschap in par toe: De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en beleefbaar. En onder het kopje natuur: De kwaliteit van groen, biodiversiteit en natuurwaarden nemen toe.	Op blz. 21 onder het kopje landschap toevoegen*: "De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en beleefbaar."* Op blz 21 onder het kopje natuur: "*De kwaliteit van groen, biodiversiteit en natuurwaarden nemen toe."*

Indiener 4: Stichting KunstKlank

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. Indiener is teleurgesteld dat hun inbreng niet of nauwelijks is terug te zien in de visie en	De omgevingsvisie is een combinatie van inbreng die is geleverd door verschillende groepen. We hebben ons	We voegen we in paragraaf 3.1 onder het kopje cultuur het punt toe:

constateert dat het rijke culturele leven in Noordwijk slechts in de marge wordt genoemd. Cultuur draagt positief bij aan de maatschappij. Als cultuur wegvalt in een maatschappij verlies je verbinding, het verarmt. Van oudsher heeft sport een prominente plaats in Noordwijk. En dat is goed, want sport is belangrijk voor het lichamelijk welzijn. Cultuur is daarnaast essentieel voor het voeden van de geest, zodat lichaam en geest in gelijke mate geprikkeld worden. Een groot deel van het cultuuraanbod wordt gedragen door een zeer grote groep betrokken vrijwilligers. Daarmee is een tweede belangrijk aspect benoemd: verbinding en zingeving. Juist om al die zaken op een hoog niveau te kunnen waarmaken is de faciliterende rol van de gemeente essentieel. Die zien wij helaas niet terug in de concept omgevingsvisie en de subsidies m.b.t. cultuur.	best gedaan om alle inbreng zo goed mogelijk te verwerken. We vinden het jammer dat u de door u geleverde inbreng slecht herkent in de omgevingsvisie. Het belang van cultuur komt in verschillende paragrafen aan de orde, zo ook in hoofdstuk 3, onder andere het culturele klimaat in de dorpen. Ook in de beschrijving van de waarden van de verschillende kernen komt het culturele aspect terug. We onderkennen dan ook nadrukkelijk het belang van het culturele leven. Waar het om kunst en cultuur gaat voegen we in paragraaf 3.1 het punt toe: *Kunst vormt een belangrijke drager van de identiteit..* Het verlenen van subsidies wordt in een ander kader beoordeeld. De visie als koersdocument is hiervoor niet de geschikte plek. Dit wordt uitgewerkt in programma's, waarin wordt beschreven *hoe* de koers wordt gerealiseerd.	*"Kunst vormt een belangrijke drager van de identiteit."*
2. Indiener stelt voor om een Cultuurraad Noordwijk op te richten.	In de visie benoemen we het belang van het culturele leven. Hoe we dat precies gaan uitwerken komt na de vaststelling. Daarbij blijven we aandacht houden voor samenwerking met de samenleving. De rol die adviesraden, netwerken (zoals cultuurpunt Noordwijk) en andere organisaties hierin kunnen vervullen zien wij als positief. In reactie op uw opmerking zullen wij daarom een algemene zin hierover opnemen. We nodigen de samenleving uit hier zelf invulling aan te geven.	Op blz. 55, onder het kopje "Hartelijk dank aan alle visionairen," voegen we toe achter de zinnen "Met deze Omgevingsvisie willen we u en alle andere inwoners ook uitnodigen om ideeën uit te werken in een concreet initiatief. Zodanig, dat het heel Noordwijk ten goede komt:" *"Ook in de toekomst blijven we graag samenwerken met de samenleving, of het nu om adviesraden, kennisnetwerken, ondernemers of belangen organisaties of individuele inwoners gaat."*

Indiener 5: CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek, Werkgroep Behoud en Herbestemming Bollenerfgoed

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. Indiener mist het concreet benoemen van	Dat wij erfgoed belangrijk vinden is terug te vinden in	

landschap en cultuurhistorisch erfgoed. Het blijft nu te algemeen. Nergens worden de rijks- en gemeentelijke monumenten genoemd of de erfgoedkaart die in voorbereiding is.	paragraaf 3.1: we willen voortbouwen op het vele waardevolle cultureel erfgoed en historie speelt een belangrijke rol. De omgevingsvisie bepaalt de koers op hoofdlijnen. Een omgevingsvisie is daarom niet de plek waarin lijsten van monumenten e.d. thuishoren. Uitwerking daarvan kan plaatsvinden in een programma of in het omgevingsplan. De erfgoedkaart kan gezien worden als zo'n programma. Het juridisch borgen van landschap, cultuurhistorisch erfgoed en andere zaken hoort thuis in het omgevingsplan. Om toch meer recht te doen aan het bestaande erfgoed wordt dit opgenomen op de erfgoedkaart die in voorbereiding is en die ook kan inspireren voor 'behoud door ontwikkeling'. Daarnaast wordt de erfgoedkaart vertaald naar het gemeentelijke omgevingsplan. De erfgoedkaart wordt in de visie benoemd als uitwerking van de visie.	De erfgoedkaart wordt in de visie benoemd op blz. 18 onder Cultuur, vierde punt: *Dit wordt uitgewerkt in de gemeentelijke erfgoedkaart.*
2. Gemist wordt het specifiek benoemen van het bollenerfgoed, dat is het cultuurhistorisch erfgoed van de bloembollencultuur, dat zo karakteristiek is voor de Duin- en Bollenstreek. Indiener verwijst naar de Cultuurhistorische Atlas Duin- en Bollenstreek.	Op de hoofdlijn is in par. 3.1 benoemd dat de bollenteelt onlosmakelijk verbonden is met onze cultuurhistorie. Meer op detailniveau geldt hetgeen we hiervoor onder punt 1 hebben benoemd. Om toch meer recht te doen aan het aangeleverde worden de boekjes met cultuurhistorie, data-analyse en uitleg van visie toegevoegd in de achtergronddocumenten bij de visie.	De boekjes met cultuurhistorie, data-analyse en uitleg van visie worden toegevoegd in de achtergronddocumenten bij de visie. Tevens wordt er in hoofdstuk 3 (blz. 17) een zin opgenomen waarin de link wordt gelegd met deze achtergronddocumenten: *"De beschrijving van de identiteit is mede gebaseerd op een aantal achtergronddocumenten, die in de bijlage zijn terug te vinden".*

Indiener 6: CultuurHistorisch Genootschap Duin- en Bollenstreek

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. Indiener zou graag zien dat bij het indienen van een initiatief wordt toegelicht hoe het initiatief zich	Dit onderschrijven we van harte. De omgevingsvisie is juist bedoeld om initiatiefnemer uit te dagen om te	Geen

verhoudt tot de gewenste identiteit en de gewenste koers.	onderbouwen hoe een initiatief aansluit op de gewenste identiteit en invulling geeft aan de gewenste koers. Op pagina 14, onder het kopje wanneer en hoe draagt een initiatief bij, is dit toegelicht.	
2. Indiener waardeert de aandacht voor de identiteit en karakteristieken van Noordwijk. Er wordt echter niet benoemd hoe bescherming moet plaatsvinden. Ook wordt een waardeoordeel gemist.	De Omgevingsvisie geeft een toekomstbeeld op structuurniveau en is een visie op hoofdlijnen. Het is vooral een uitnodiging aan een ieder om bij te dragen aan de toekomst van Noordwijk. De visie wordt verder uitgewerkt in programma's en in het omgevingsplan. Dat is de plek waar de identiteit en karakteristieken concreter vastgelegd gaat worden.	Geen
3. Indiener mist een concrete uitwerking van landschap. Het landschap is verbonden met de bodemstructuur en de ontginning daarvan. Archeologie en cultuurhistorie van het land ontbreken in de visie als belangrijke dragers van de identiteit. Van de aanwezige 5 landschapstypen worden niet benoemd.	De bijzondere waarden van het landschap zijn onder-gebracht in het bredere begrip identiteit. Daarin komen de landschappelijke en cultuurhistorische waarden op hoofdlijnen in terug. We willen voortbouwen op het vele waardevolle cultureel erfgoed in de gemeente. De omgevingsvisie bepaalt de koers op hoofdlijnen. Een omgevingsvisie is daarom niet de plek waarin lijsten van monumenten e.d. thuishoren. Uitwerking daarvan kan plaatsvinden in een programma of in het omgevingsplan. De erfgoedkaart kan gezien worden als zo'n programma. Het juridisch borgen van landschap, cultuurhistorisch erfgoed en andere zaken hoort thuis in het omgevingsplan. Daarnaast vinden verkenningen plaats om de identiteit verder uit te werken in gemeentelijk kwaliteitsbeleid (programma). Daarin kunnen de landschappelijke deelgebieden een plek krijgen.	Geen
4. Indiener vindt dat de betekenis van de zee voor de identiteit van Noordwijk beter uitgelegd moet worden.	Wij kunnen ons voorstellen dat de betekenis van de zee onderbelicht wordt gevonden. We passen dat op volgende plekken aan in Noordwijk aan Zee. Op bladzijde 18 onder natuur en landschap toevoegen: Ligging aan en oriëntatie op zee	Op bladzijde 18 onder natuur en landschap wordt aan het laatste punt toegevoegd: Gevoel van vrijheid, door de nabijheid van het strand, de duinen en de uitgestrekte omgeving met de

		Bollenvelden *en de ligging aan en oriëntatie op zee*
5. Indiener mist het concreet benoemen van het cultuurhistorisch erfgoed. Op z'n minst zou een verwijzing naar de Erfgoedkaart opgenomen moeten worden. Met name ook het bollenerfgoed wordt gemist.	Dat wij erfgoed belangrijk vinden is terug te vinden in paragraaf 3.1: we willen voortbouwen op het vele waardevolle cultureel erfgoed en historie speelt een belangrijke rol. Hierbij is ook benoemd dat de bollenteelt onlosmakelijk verbonden is met onze cultuurhistorie. De omgevingsvisie bepaalt de koers op hoofdlijnen. Een omgevingsvisie is daarom niet de plek om het cultureel erfgoed concreet te benoemen. Uitwerking daarvan kan plaatsvinden in een programma of in het omgevingsplan. De erfgoedkaart kan gezien worden als zo'n programma. Daarnaast wordt de erfgoedkaart vertaald naar het gemeentelijke omgevingsplan. De erfgoedkaart wordt in de visie benoemd als uitwerking van de visie.	De erfgoedkaart wordt in de visie benoemd op blz. 19 onder Cultuur, vierde punt: *Dit wordt uitgewerkt in de gemeentelijke erfgoedkaart.*
6. Indiener geeft aan dat de gemeente de grenzen moet aangeven tot hoever een bepaalde ontwikkeling een verandering mag aanbrengen aan de identiteit en de karakteristieken van Noordwijk.	Dat is niet concreet aan te geven. We willen juist de uitdaging aangaan om bij elke nieuwe ontwikkeling samen met partijen in de samenleving te bepalen waar die grenzen liggen. Hoe die grenzen liggen is afhankelijk van de specifiek ontwikkeling en de wijze waarop die ontwikkeling wordt ingevuld. Het vormt maatwerk binnen de hoofdlijnen die in de visie zijn vastgelegd.	Geen
7. Indiener mist de benoeming van de effecten van de energietransitie voor het landschap en erfgoed van Noordwijk.	We willen werken aan een klimaatneutraal Noordwijk. Daarbij zoeken we zoveel mogelijk naar oplossingen die geen of weinig effect hebben op de omgeving. Maar we realiseren ons ook dat er ook grootschalige oplossing nodig zijn om ons doel te bereiken. We streven daarbij naar het zoveel mogelijk ontzien van ons landschap. Vanuit de regionale afspraken (RES) kunnen we enige effecten niet uitsluiten. Mocht dat aan de orde zijn, dan is de identiteit voor ons leidend.	Geen
8. Indiener is voorstander om het thema 'Behoud Noordwijk' als afzonderlijk thema toe te voegen aan de omgevingsvisie en verwijst daarbij naar haar manifest 'Grenzen in zicht'.	De huidige identiteit van Noordwijk heeft zich door de eeuwen heen gevormd. Identiteit is iets dynamisch. Tegelijkertijd zijn het juist de continue ontwikkelingen die Noordwijk en omgeving hebben gemaakt tot wat het nu	Geen

	is. Ook in de toekomst zullen er weer veranderingen plaatsvinden. Veranderingen zijn nodig om Noordwijk mee te laten gaan met de tijd, met de wereld. Onze insteek is daarom meer: 'behoud door ontwikkeling'. Dus niet alleen behouden maar ontwikkelen met respect voor het verleden. Naast behoud van het huidige erfgoed willen we vooral inzetten op het realiseren van erfgoed voor de toekomst.	
9. Indiener geeft aan dat de afspraken die gemaakt zijn binnen de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) geborgd dienen te worden in de Omgevingsvisie.	De ISG blijft voor ons het uitgangspunt van beleid en blijft ook na de vaststelling van de omgevingsvisie Noordwijk van toepassing. Om verwarring over de status van de ISG te voorkomen, wordt hiervoor een passage in de omgevingsvisie opgenomen.	In par. 4.1 wordt een kopje toegevoegd "Vitalisering buitengebied" *Voor de vitalisering in het buitengebied, blijft de Inter-gemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) ons kompas. We beschouwen het ISG als een (bestaand) programma als uitwerking van deze omgevingsvisie.*

Indiener 7: Van der Feltz advocaten namens N.V. Bever Holding

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
Indiener heeft eerder inspraakreacties naar voren gebracht naar aanleiding van de (actualisatie van) de Omgevingsvisie Noordwijk van 2018, alsmede de Woonvisie 2020-2030. Indiener vindt deze reacties onverminderd relevant voor de ontwerp-Omgevingsvisie. Indiener is eigenaar van diverse onroerende zaken in Noordwijk aan Zee. 1. Indiener is al vele jaren met de gemeente in overleg over: • de herontwikkeling van het Vuurtorenplein • de realisatie van een multifunctioneel, iconisch gebouw op het Palaceplein/Gat van Palace • het omvormen van de Koningin Wilhelmina Boulevard tot een aantrekkelijk verblijfsgebied • de voormalige manege. Indiener kan zich op zich verenigen met de	Wij onderschrijven dit standpunt van de indiener niet. De Omgevingsvisie geeft een toekomstbeeld op structuurniveau en is een visie op hoofdlijnen. De uitwerking van de visie in verschillende projecten volgt daarna. In gesprek zijn of gaan over concrete locaties staat los van de omgevingsvisie. De besluitvorming over de omgevingsvisie en de concrete projecten kennen ieder een eigen besluitvormingsproces.	Geen

genoemde voornemens en uitingen. Echter naar hun mening moet eerst duidelijk worden verkregen over de definitieve wijze waarop deze plannen tot stand worden gebracht voordat dat deze worden opgenomen in een omgevingsvisie. Verzocht wordt de omgevingsvisie pas vast te stellen als de gesprekken over de planvorming zijn afgerond.		
2. De bovengenoemde voornemens mogen niet ten koste gaan van de bestaande ontwikkelingsmogelijkheden noch de concrete plannen die zijn opgesteld, uitgewerkt en besproken met de gemeente. Indiener benadrukt dat de ontwikkeling van woningen en commerciële functies voor hun onroerende zaken niet in het geding mogen komen door de realisatie van de voornemens en voorkeuren uit de ontwerp Omgevingsvisie.	Met de Omgevingsvisie is er een toekomstbeeld op structuurniveau neergelegd. Vervolgens vindt uitwerking in projecten plaats (maatwerk). Nieuwe initiatieven worden beoordeeld op de manier zoals omschreven in hoofdstuk 2 van de visie. Een initiatief moet bijdragen aan de toekomst voor Noordwijk. Daarvan is sprake wanneer het aansluit op de gewenste identiteit (de bijzondere waarden in hoofdstuk 3) én invulling geeft aan de gewenste koers in hoofdstuk 4. Op voorhand kunnen we niet inschatten welke nieuwe initiatieven uit deze omgevingsvisie zullen ontstaan. Bij de uitwerking van een gewenst nieuw initiatief worden uiteraard alle belangen, waaronder de belangen van de cliënten van de indiener, meegewogen.	Geen
3. Indiener kan de gevolgen van andere voornemens en voorkeuren uit de ontwerp Omgevingsvisie niet overzien en maken daarom voorbehouden voor eventuele uitvoeringsbesluiten. Gewezen wordt op het uitgangspunt bij woningbouw dat 30% in de sociale sector gerealiseerd moet worden en 20% in het segment 'middelduur'.	Het genoemde uitgangspunt bij woningbouw komt niet voor in de omgevingsvisie. Daarin staan als uitgangspunten: – Variatie in wonen met voldoende woningen voor jong en oud(er). – Betaalbaar bouwen, juist voor inwoners van de gemeente – Bouw starterswoningen actief stimuleren Uitwerking van deze uitgangspunten vindt plaats in de gemeentelijke woonvisie.	Geen

Indiener 8: Inwoner

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. Indiener geeft aan dat voor de identiteit van Noordwijk aan Zee belangrijk is dat het	De kaart op blz. 11 is slechts illustratief bedoeld en heeft geen inhoudelijke betekenis t.a.v. de omgevingsvisie. De	De betreffende kaart wordt aangepast.

middengebied open en onbebouwd blijft. Uit de kaart op p. 11 maakt indiener op dat het gehele gebied tussen het Dompad en de Nieuwe Zeeweg bebouwd zal worden, wat ervoor zorgt dat er geen open middengebied meer is.	kaart geeft grofweg het onderscheid weer tussen bebouwd en niet bebouwd gebied. Exacte bouwlocaties kunnen er zeker niet uit worden afgeleid. Het is zeker niet de bedoeling van de kaart om aan te geven dat dit hele gebied bebouwd kan worden. Het rood aangegeven is ingevuld met functies, waaronder ook bijvoorbeeld sportvelden. Om misverstand te voorkomen passen we de kaart aan.	
2. Volgens indiener moet "charmante kleinschaligheid' expliciet benoemd worden als een belang van héél Noordwijk aan Zee.	Op blz. 22 wordt al gewezen op: "een combinatie van internationale aantrekkingskracht en charmante kleinschaligheid" voor heel Noordwijk aan Zee. Benoemen van de oude dorpskern op blz. 25 is bedoeld om hier nog een keer de nadruk op het charmante kleinschalige karakter van de oude dorpskern te leggen.	Geen

Indiener 9: inwoner

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. De indiener zou graag een zesde thema toegevoegd zien: Behoud het goede	Het goede dat er nu is, zoals het aantrekkelijke landschap en de prettige woonomgeving of de huidige kwaliteit is de basis geweest voor de uitwerking van de identiteit in hoofdstuk 3. Daarbij is de insteek 'behoud door ontwikkeling'. Dus niet alleen behouden maar ontwikkelen, met respect voor het verleden. Naast behoud van wat er is willen we daarmee ook inzetten op het realiseren van erfgoed voor de toekomst. Om toch meer recht te doen aan de huidige kwaliteit (het goede dat er nu is) worden de boekjes met cultuurhistorie, data-analyse en uitleg van visie toegevoegd in de achtergronddocumenten bij de visie.	De boekjes met cultuurhistorie, data-analyse en uitleg van visie worden toegevoegd in de achtergronddocumenten bij de visie. Tevens wordt er in hoofdstuk 3 (blz. 17) een zin opgenomen waarin de link wordt gelegd met deze achtergronddocumenten: *"De beschrijving van de identiteit is mede gebaseerd op een aantal achtergronddocumenten, zoals die in de bijlage zijn terug te vinden".*

Indiener 10: Hoogheemraadschap van Rijnland

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
Het Hoogheemraadschap wil graag met de gemeente	Vanzelfsprekend blijven we graag in gesprek met alle	Geen

in contact blijven over water en klimaat om een klimaatbestendig Noordwijk concreet vorm te geven.	partners, waaronder het Hoogheemraadschap om invulling te geven aan de gewenste koers voor Noordwijk. Zeker de problematiek van water en klimaat vergt inzet van en samenwerking met veel partijen.	

Indiener: 11: Gemeente Katwijk

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. De gemeente Katwijk geeft complimenten voor de concept Omgevingsvisie en de wijze waarop dit tot stand is gekomen met de Noordwijkse gemeenschap.	Het is goed te lezen dat de omgevingsvisie en het doorlopen proces worden gewaardeerd.	Geen
2. De gemeente Katwijk mist het belang van de regionale bereikbaarheid in de Omgevingsvisie.	We onderkennen zeker het belang om de bereikbaarheid regionaal aan te pakken. Dat hebben we ook benoemd in par. 4.4. onder verbindingen. Hierin blijven we nadrukkelijk regionaal samenwerken. Alleen samen met de buurgemeenten, provincie en andere partners kunnen we de bereikbaarheidsproblemen structureel aanpakken. Dit zullen we benadrukken in de visie.	Op blz. 54 onder 'positie in de regio' wordt de tekst aangepast, zodat duidelijk is dat de gemeente in regioverband blijft samen-werken, waarbij zij telkens wel haar eigen positie en rol in het grotere geheel bepaald. Zie tekst onder ambtshalve aanpassing blz. 20 van deze notitie.
3. De gemeente Katwijk vraagt aandacht voor de regionale agenda Holland Rijnland. Ook wordt gewezen op de gezamenlijke visie en afspraken in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG)	Ook hiervoor geldt dat we zeker het belang van de regionale samenwerking onderkennen. In de omgevingsvisie gaat het om de visie van Noordwijk, maar we realiseren ons dat voor de invulling van onze ambities samenwerking met veel partijen nodig zal zijn. De ISG blijft voor ons het uitgangspunt van beleid en blijft ook na de vaststelling van de omgevingsvisie Noordwijk van toepassing. Om verwarring over de status van de ISG te voorkomen, wordt hiervoor een passage in de omgevingsvisie opgenomen.	In par. 4.1 wordt een kopje toegevoegd "Vitalisering buitengebied" *Voor de vitalisering in het buitengebied, blijft de Inter-gemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) ons kompas. We beschouwen het ISG als een (bestaand) programma. Daarmee lopen we vooruit op de verdere uitwerking van omgevingsvisie in programma's.* Daarnaast nemen we helemaal aan het eind van het boekje op blz. 59 onder de vereveningsfondsen op: *Intergemeentelijke Structuurvisie*

		Greenport 2016. Alle kosten die volgens de Wro en het Bro in aanmerking komen voor bovenplanse verevening zoals bedoeld in het herstructureringsfonds en het bollengrondcompensatiefonds in hoofdstuk 5 van de ISG. De bevoegdheid tot beheer en uitvoering van bedoelde fondsen is bij de Samenwerkingsovereenkomst van 1 januari 2009 door de Greenportgemeenten overgedragen aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij.
4. De gemeente Katwijk deelt de ambitie om het Space Cluster verder te versterken en ziet de ontwikkeling van een 'Unmanned Valley' Valkenburg als een kansrijke complementaire schakel. Spreekt de wens uit de mogelijkheden samen met Noordwijk te onderzoeken.	Vanuit onze gezamenlijke ambitie om deze innovatieve sector te ondersteunen willen we zeker samen de mogelijkheden onderzoeken. De eerste contacten op ambtelijk niveau zijn inmiddels al gelegd.	Geen
5. Gemist worden een visie en een actieve samenwerking op de verbreding van het toerisme in beide gemeenten. Bijvoorbeeld als uitwerking van de Kustparel Katwijk-Noordwijk en Nationaal Park Hollandse Duinen.	Ook hiervoor geldt dat we zeker het belang van de regionale samenwerking onderkennen. In de omgevingsvisie gaat het om de visie van Noordwijk, maar we realiseren ons dat voor de invulling van onze ambities samenwerking met veel partijen nodig zal zijn.	Geen

Indiener 12: gemeente Hillegom

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. De gemeente geeft complimenten voor de Omgevingsvisie.	Het is goed te lezen dat de omgevingsvisie en het doorlopen proces worden gewaardeerd.	Geen
2. De gemeente mist de regionaal gemaakte afspraken over de Greenport en gaat ervan uit dat de afspraken ongewijzigd opgenomen worden in het gebiedsprogramma.	Het klopt dat de afspraken uit de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) uitgangspunt van beleid blijven. De ISG blijft ook na de vaststelling van de omgevingsvisie Noordwijk van toepassing. Om verwarring over de status van de ISG te voorkomen, wordt hiervoor een passage in de	In par. 4.1 wordt een kopje toegevoegd "Vitalisering buitengebied" *Voor de vitalisering in het buitengebied, blijft de Inter-gemeentelijke Structuurvisie*

	omgevingsvisie opgenomen.	*Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) ons kompas. We beschouwen het ISG als een (bestaand) programma. Daarmee lopen we vooruit op de verdere uitwerking van omgevingsvisie in programma's.* Daarnaast nemen we helemaal aan het eind van het boekje op blz. 59, onder de vereveningsfondsen op: *Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016. Alle kosten die volgens de Wro en het Bro in aanmerking komen voor bovenplanse verevening zoals bedoeld in het herstructureringsfonds en het bollengrondcompensatiefonds in hoofdstuk 5 van de ISG. De bevoegdheid tot beheer en uitvoering van bedoelde fondsen is bij de Samenwerkingsovereenkomst van 1 januari 2009 door de Greenportgemeenten overgedragen aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij.*
3. De gemeente geeft aan dat er verschillende thema's zijn waarop gezamenlijke uitdagingen zijn en wil de huidige goede samenwerking graag verder voortzetten.	Ook in Noordwijk leeft de wens om de regionale samenwerking op verschillende thema's voort te zetten. Alleen samen met de buurgemeenten, provincie en andere partners kunnen we de overkoepelende thema's structureel aanpakken.	Op blz. 54 onder 'positie in de regio' wordt de tekst aangepast, zodat duidelijk is dat de gemeente in regioverband blijft samen-werken, waarbij zij telkens wel haar eigen positie en rol in het grotere geheel bepaald. Zie tekst onder ambtshalve aanpassing blz. 20 van deze notitie.
4. De gemeente mist het treinstation Hillegom in de opsomming van treinstations.	We zullen dit toevoegen	Station Hillegom toevoegen op blz. 47 onder Verbindingen.

Indiener 13: gemeente Lisse

Samenvatting zienswijze	Beantwoording gemeente	Gevolgen
1. De gemeente geeft complimenten voor de Omgevingsvisie.	Het is goed te lezen dat de omgevingsvisie en het doorlopen proces worden gewaardeerd.	Geen
2. De gemeente mist de regionaal gemaakte afspraken over de Greenport en gaat ervan uit dat de afspraken ongewijzigd opgenomen worden in het gebiedsprogramma.	Het klopt dat de afspraken uit de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) uitgangspunt van beleid blijven. De ISG blijft ook na de vaststelling van de omgevingsvisie Noordwijk van toepassing. Om verwarring over de status van de ISG te voorkomen, wordt hiervoor een passage in de omgevingsvisie opgenomen.	In par. 4.1 wordt een kopje toegevoegd "Vitalisering buitengebied" *Voor de vitalisering in het buitengebied, blijft de Inter-gemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) ons kompas. We beschouwen het ISG als een (bestaand) programma. Daarmee lopen we vooruit op de verdere uitwerking van omgevingsvisie in programma's. "* Daarnaast nemen we helemaal aan het eind van het boekje op blz. 59, onder de vereveningsfondsen op: *Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016. Alle kosten die volgens de Wro en het Bro in aanmerking komen voor bovenplanse verevening zoals bedoeld in het herstructureringsfonds en het bollengrondcompensatiefonds in hoofdstuk 5 van de ISG. De bevoegdheid tot beheer en uitvoering van bedoelde fondsen is bij de Samenwerkingsovereenkomst van 1 januari 2009 door de Greenportgemeenten overgedragen aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij.*

3. De gemeente geeft aan dat er verschillende thema's zijn waarop gezamenlijke uitdagingen zijn en wil de huidige goede samenwerking graag verder voortzetten.	Ook in Noordwijk leeft de wens om de regionale samenwerking op verschillende thema's voort te zetten. Alleen samen met de buurgemeenten, provincie en andere partners kunnen we de overkoepelende thema's structureel aanpakken.	Op blz. 54 onder 'positie in de regio' wordt de tekst aangepast, zodat duidelijk is dat de gemeente in regioverband blijft samen-werken, waarbij zij telkens wel haar eigen positie en rol in het grotere geheel bepaald. Zie tekst onder ambtshalve aanpassing blz. 20 van deze notitie.
4. De gemeente ziet synergie tussen Landgoed Keukenhof, het Keukenhofbos en het diverse aanbod voor kunst en cultuur vanuit Lisse en de Kuuroord status van Noordwijk.	We staan graag open om over deze synergie in gesprek te gaan en samen te kijken hoe we hierin kunnen samenwerken.	Geen

Indiener 14: gemeente Teylingen

Samenvatting zienswijze	**Beantwoording gemeente**	**Gevolgen**
1. De gemeente geeft complimenten voor de Omgevingsvisie.	Het is goed te lezen dat de omgevingsvisie en het doorlopen proces worden gewaardeerd.	
2. De gemeente mist de regionaal gemaakte afspraken over de Greenport en gaat ervan uit dat de afspraken ongewijzigd opgenomen worden in het gebiedsprogramma.	Het klopt dat de afspraken uit de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) uitgangspunt van beleid blijven. De ISG blijft ook na de vaststelling van de omgevingsvisie Noordwijk van toepassing. Om verwarring over de status van de ISG te voorkomen, wordt hiervoor een passage in de omgevingsvisie opgenomen.	In par. 4.1 wordt een kopje toegevoegd "Vitalisering buitengebied" *Voor de vitalisering in het buitengebied, blijft de Inter-gemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) ons kompas. We beschouwen het ISG als een (bestaand) programma. Daarmee lopen we vooruit op de verdere uitwerking van omgevingsvisie in programma's.* Daarnaast nemen we helemaal aan het eind van het boekje, op blz. 59, onder de vereveningsfondsen op: *Intergemeentelijke Structuurvisie*

		Greenport 2016. Alle kosten die volgens de Wro en het Bro in aanmerking komen voor bovenplanse verevening zoals bedoeld in het herstructureringsfonds en het bollengrondcompensatiefonds in hoofdstuk 5 van de ISG. De bevoegdheid tot beheer en uitvoering van bedoelde fondsen is bij de Samenwerkingsovereenkomst van 1 januari 2009 door de Greenportgemeenten overgedragen aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij.
3. De gemeente mist het benoemen van ruimte en economie, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.	We blijven hierover graag in gesprek in het kader van de Economic Board Duin- en bollenstreek.	Geen
4. De gemeente geeft aan dat er verschillende thema's zijn waarop gezamenlijke uitdagingen zijn en wil de huidige goede samenwerking graag verder voortzetten.	Ook in Noordwijk leeft de wens om de regionale samenwerking op verschillende thema's voort te zetten. Alleen samen met de buurgemeenten, provincie en andere partners kunnen we de overkoepelende thema's structureel aanpakken.	Op blz. 54 onder 'positie in de regio' wordt de tekst aangepast, zodat duidelijk is dat de gemeente in regioverband blijft samen-werken, waarbij zij telkens wel haar eigen positie en rol in het grotere geheel bepaald. Zie tekst onder ambtshalve aanpassing blz. 20.

3. Ambtshalve aanpassingen

- De huidige tekst op pagina 54 onder het kopje 'positie in de regio' wordt vervangen door de volgende tekst, om daarmee het belang met andere overheden te onderstrepen.
  "Met deze Omgevingsvisie geeft de gemeente Noordwijk ook aan hoe zij haar positie ziet in het grotere geheel. Dus in de regio en de Randstad. Daarmee hebben wij ook zelf en standpunt over onze rol in het grotere geheel. Wij staan voor heel Noordwijk, als een unieke groene plek in de

Randstad, waar rust, groen en ruimte ruimschoots aanwezig zijn. Daarbij realiseren we ons dat we dit alleen samen met de buurgemeenten, provincie en andere partners kunnen aanpakken. Deze samenwerking zetten we dan ook graag voort."

- De Omgevingsdienst heeft aandacht gevraagd voor de bodem en ondergrond. Dit wordt toegevoegd op blz. 39 onder 'De basis op orde!": "Aan een schone lucht en bodem *en het gebruik van de ondergrond*".

- Op blz. 13 wordt gesproken over een toetsingsinstrument. Bij nader inzien is dit geen handige term omdat dit een juridische term lijkt. Dit wordt aangepast in '*afwegingskader'*. Komt ook voor op blz. 53.

- Om een representatiever beeld van de hotels te geven wordt de foto van het Palace Hotel vervangen door een beeld van meerdere hotels.

- Enkele tekstuele correcties.